

1 Eylül 2016

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- **23509**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-2569)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 16.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-24923 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın İzzet Ulvi YÖNTER'in tarafıma tevcih ettiği 7/2569 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-2569 Önerge Cevabı (3 sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN İZZET ULVİ YÖNTER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/2569)

Sorular 1, 2, 3, 4:

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'nın 1 Ocak 2016'dan geçerli olmak üzere elektriğe yapmış olduğu %6,8 oranındaki zammın ardından vatandaşlarımızdan gelen 2016/Ocak ayı elektrik faturalarının yapılan zam oranlarından ciddi miktarlarda fazla tutarlarda geldiğine dair şikayetler kapsamında;

Önceki aylarda elektrik faturalarında tutarları ayrı ayrı gösterilen “Kayıp/Kaçak Bedeli”, “Dağıtım Bedeli”, “Perakende Satış Hizmet Bedeli”, “İletim Bedeli” ile “Perakende Tek Zamanlı Enerji Bedeli” gibi kalemlerin yeni düzenlenen faturalarda sadece “Enerji Bedeli” ve “Dağıtım Bedeli”ne indirgenme sebebi nedir? Kayıp/kaçak bedellerinin kamuoyunda tepkiye ve davalara neden olması nedeniyle bu yolla mı alınması amaçlanmaktadır?

Vatandaşlarımıza gelen 2016/Ocak ayı faturalarında yer alan dağıtım bedeli ile 2015/Aralık ayı faturalarında yer alan dağıtım bedeli ile kıyaslandığında dağıtım bedeli tutarlarında karşılaşılan büyük artışların sebebi nedir? Elektriğe gizli zam bu şekilde mi yapılmıştır? 2016/Ocak ayı faturalarında yer alan “Enerji Bedeli” ve “Dağıtım Bedeli” hangi kalemleri içermektedir?

Elektrik faturalarında önceki aylarda yer alan ve tahsil edilen 6 kalem, "dağıtım bedeli" ve "enerji bedeli" adı altında torba haline getirilmesi vatandaşın hangi kalemlere ne kadar ücret ödediğini açıkça görememesine neden olmaktadır. Bu durumun 6446 sayılı EPDK kuruluş yasasının ilk maddesinde yazan "şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması" amacının ihlal edildiğini düşünmüyor musunuz?

Elektrik maliyetlerinin artmak bir yana geçtiğimiz dönemlerde düşüş göstermesine rağmen dağıtım şirketlerinin özelleştirme bedellerini, aldıkları kredileri ödeyememeleri, kayıp kaçak hedeflerini tutturamamaları ve kur artışı gibi piyasa koşullarında üstlenmeleri gereken maliyet artışlarına yönelik talepleri elektriğe yapılan zam da etkili olmuş mudur? Etkili oldu ise Bakanlığınız vatandaşın cebi yerine dağıtım şirketi patronlarının cebini mi düşünmektedir?

Cevaplar 1, 2, 3, 4:

Elektrik dağıtımında görevli tedarik şirketleri için 2011-2015 yıllarını kapsayan ikinci uygulama döneminin 2015 yılında sona eriyor olması ve yeni döneme ilişkin tarife hesaplama yöntem ve uygulamalarında birtakım değişikliklerin yapılması ihtiyacı hâsıl olması sebebiyle Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ'de değişikliğe gerek duyulmuştur.

Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ'in "Dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller" başlıklı 5 inci maddesinde "(1) Dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller, dağıtım şirketlerinin dağıtım faaliyetlerini yürütebilmesi için gerekli olan maliyetlerden hareketle belirlenir. Bu kapsamda, dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedellerin belirlenmesinde, faaliyetin yürütülmesi için gerekli olan yatırım harcamaları, işletme giderleri, kayıp enerji tedarik maliyetleri, iletim tarifi kapsamında ödenen tutarlar, faaliyetin yürütülmesi kapsamında kamu kurumlarına ödenen bedeller, araştırma ve geliştirme giderleri ile dağıtım faaliyetinin sürdürülebilmesi için katlanılan diğer maliyetler dikkate alınır. (2) Dağıtım şirketlerinin tarife uygulamalarına ilişkin usul ve esasları her bir dağıtım şirketi tarafından hazırlanarak Kuruma sunulur. Kurul söz konusu usul ve esasları aynen veya değiştirerek onaylar ve onaylanan usul ve esaslar ilgili tarife dönemi boyunca uygulanır. Bir dağıtım bölgesindeki kullanıcıların sınıflandırılması, kullanıcı sınıflarına uygulanacak bedeller ve bu bedellerin uygulanmasıyla ilgili düzenlemeler dağıtım şirketlerinin tarife uygulamalarına ilişkin usul ve esaslarında yer alır. (3) Dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller, dağıtım gelir tavanı ve talep tahmini dikkate alınarak, dağıtım şirketlerinin tarife uygulamalarına ilişkin usul ve esasları kapsamında hesaplanır. Dağıtım gelir tavanı, sistem işletim gelir tavanı ile

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN İZZET ULVİ YÖNTER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/2569)

kayıp enerji gelir tavanı unsurlarından oluşur. (4) Dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller; dağıtım bedeli, güç bedeli, güç aşım bedeli ve emreamade kapasite bedeli gibi kalemlerden oluşur. Bu kalemlerin kapsamı ve her bir kullanıcı grubuna bu kalemlerden hangisi/hangilerinin uygulanacağı dağıtım şirketlerinin tarife uygulamalarına ilişkin usul ve esaslarında düzenlenir.” hükmü yer almaktadır.

1/1/2016 tarihinde yürürlüğe giren mevzuat kapsamında dağıtım bedeli, iletim bedeli, kayıp kaçak bedeli ve sayaç okuma bedeli faturada dağıtım bedeli adı altında; enerji bedeli ve perakende satış hizmet bedeli ise enerji bedeli adı altında tek bir kalem olarak gösterilmektedir. Şebeke bedellerinin konsolide edilmesinin ve basitleştirilmesinin serbest piyasada imzalanan ikili anlaşmalardaki mevcut bazı ihtilafları, sorunları ve istismarları ortadan kaldıracak değerlendirilmektedir. Serbest tüketici limiti gittikçe düşen, piyasa açıklık oranı gittikçe artan elektrik piyasamızda tedarikçilerle tüketiciler arasında mevcut bilgi asimetrisi ve tüketicilerin tarifeler ve fatura bileşenleri ile ilgili yeterince bilgi sahibi olamamaları sebebiyle genellikle tüketici aleyhine olan pek çok problem ortaya çıkmaktadır. Uygulanan bedellerin basitleştirilmesi faturaların daha iyi anlaşılmasına ve tüketicilerin tedarikçilerin sözleşmelerini daha kolay karşılaştırılabilmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Bilindiği üzere, 1 Ekim 2014 tarihinde nihai fiyatlara %8,87 (ağırlıklı ortalama) oranında zam yapılmış olup, söz konusu tarihten sonra fonsuz nihai fiyatlarda artış gerçekleşmemiştir. 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren geçerli olan ve EPDK tarafından düzenlenen perakende elektrik satış fiyatlarında ağırlıklı ortalama vergi ve fonlar hariç %6,8 civarında artış ihtiyacı hâsıl olmuştur. Bu fiyat artışının temel nedenleri şu şekildedir:

-Kamuya ait toptan satış şirketi olan TETAŞ düzenlemeye tabi fiyatların enerji bileşeninin ana belirleyicisidir. TETAŞ'ın satış fiyatının alım maliyetlerini ve şirketin mali yükümlülüklerini karşılayacak ve şirketin uzun vadede zarar etmeyeceği şekilde belirlenmesi hem 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun gereğidir hem de TETAŞ'ın makul ve basiretli bir piyasa oyuncusu olarak faaliyetlerine devam edebilmesi için bir zorunluluktur. TETAŞ alım maliyetlerinde döviz kuru ve diğer yükümlülükler sebebiyle artışlar gerçekleşmiştir. TETAŞ fiyatında %2,6 artış ihtiyacı oluşmuştur ve bu artışını nihai fiyatlara etkisi %1,9 civarındadır.

- Kamuya ait iletim şirketi TEİAŞ'a mevzuat kapsamında yüklenen ilave sorumluluklar bulunmaktadır. Piyasa yapısının değişmesi ve serbestleşen piyasalarda oluşan yeni sorunların aşılabilmesi amaçlarıyla yapılan düzenlemelerin yanında artan iletim yatırımları ihtiyacı ve döviz kurundaki dalgalanmalar gibi nedenlerden dolayı maliyetler artmıştır. Maliyetlerde meydana gelen artışlar dağıtım şirketlerine, tedarik şirketlerine ve tüketicilere aynen yansımaktadır.

-Dağıtım şirketleri ve görevli tedarik şirketlerinin 2016-2020 gelir gereksinimleri belirlenmiştir. Bu düzenlemelerde 2016-2020 dönemine ilişkin onaylı yatırım planları ile enerji piyasasına ilişkin mevzuat ile diğer mevzuat ve uygulamalardan (üçüncü şahıs mülkiyetindeki hatların ve bağlantı hatlarının sorumluluğunun dağıtım şirketlerine bırakılması, asgari ücretlerde gerçekleşen artışlar, kalite mevzuatı kapsamındaki yükümlülükler, vb.) kaynaklanan işletme gideri artış ihtiyaçları dikkate alınmıştır.

Dağıtım bedeli, elektriğin üretilip sisteme verilmesinden tüketiciye ulaştırılmasına ve sonrasındaki tüketici hizmetlerine kadar oluşan TEİAŞ'a ait işletme ve giderleri, iletim sistemindeki kayıplar, dağıtım sistemindeki kayıplar, dağıtım sistemindeki bakım-onarım faaliyetleri, yenileme ve kapasite artırımına ilişkin yatırımlar, müşteri hizmetleri vb. gibi tüm gider ve harcamaların karşılığı olarak alınan bir bedeldir. Ülkemizde uygulanan şebeke

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN İZZET ULVİ YÖNTER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/2569)**

bedelleri ve bu bedellerin toplam fatura içerisindeki payı emsal ülkelere göre oldukça normal seviyelerdedir.

Önceki uygulama dönemlerinde şebeke bedelleri (dağıtım, iletim, vs.) ayrı ayrı uygulanmakta iken 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren bu bedeller dağıtım bedeli olarak uygulanmaya başlanmıştır. Bu sebeple dağıtım bedelinde yüksek artışlar yoktur ve nihai toplama bakıldığında yalnızca makul seviyelerde fiyat değişimlerinin söz konusu olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle tüketicinin eski dağıtım bedeli ile yeni dağıtım bedelini kıyaslaması doğru değildir. Dolayısıyla dağıtım bedellerine üstü örtülü bir zam yapılması söz konusu olmamıştır.

Dağıtım bedeli Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği ve diğer ikincil mevzuat kapsamında belirlenmektedir. Dağıtım bedeli dağıtım sistem kullanım fiyatını kapsamakta olup dağıtım hizmeti sunabilmek için dağıtım sistemine ilişkin yatırım harcamaları, işletme ve bakım giderleri, teknik ve teknik olmayan maliyet ve iletim maliyeti dikkate alınarak hesaplanan ve tüm dağıtım sistemi kullanıcılarından tahsil edilen bir bedeldir.

Enerji bedeli, kWh cinsinden tüketilen enerjinin, birim fiyat ile çarpımı ile bulunmaktadır. Tüketilen enerjiyi ve perakende satış hizmet bedelini kapsamaktadır.